

PERMANENȚA LEGĂTURILOR DINTRE PARTIDUL CLASEI MUNCITOARE ȘI MIȘCAREA SINDICALĂ

de **VASILE PETRIȘOR**

Una dintre trăsăturile fundamentale ale mișcării muncitorești din România, existentă încă de la primele sale începuturi, a constituit-o efortul permanent și stăruitor de concentrare a proletariatului în organizații politice și profesionale, al căror țel final era dezrobirea clasei muncitoare, a tuturor celor ce muncesc de exploatarea capitalistă și pentru edificarea societății socialiste. De asemenea, se remarcă permanenta unitate politică-organizatorică în lupta pentru înfăptuirea celor mai arzătoare deziderate care frământau societatea românească.

Programele și statutele organizațiilor muncitorești, fie că erau politice, fie că erau profesionale, pe baza cărora își desfășurau activitatea, demonstrează permanența unității acestei mișcări. Călăuzită de ideile socialismului științific, idei care au cuprins an de an o arie tot mai largă de răspindire, mișcarea muncitorească din România a făcut, în anii celei de-a doua jumătăți a sec. al XIX-lea, noi pași pe calea organizării sale profesionale și politice. În acest context, relevăm, sub raport politico-organizatoric, legătura strinsă dintre organizațiile politice și cele profesionale, acțiunea lor unitară în toate marile probleme, ceea ce a făcut ca acestea din urmă, sindicatele, să nu devină organisme amorfe, apolitice, corporatiste.

Legăturile existente inițial pe linia unor acțiuni de educare a muncitorilor au luat, în deceniul al nouălea al secolului trecut, forma participării directe a membrilor cercurilor socialiste la acțiunea de organizare profesională a lucrătorilor dintr-o serie de orașe ale țării. Apropierea reciprocă a avut o înrîurire politică-ideologică asupra mișcării muncitorești și socialiste, constituind un imbold în direcția creșterii conștiinței de clasă a proletariatului și contribuind, în același timp, la clarificarea ideologică în mișcarea socialistă.

Mai tirziu, în jurul cercurilor muncitorești, încep să se grupeze tot mai mult organizațiile profesionale, creindu-se astfel posibilități tot mai largi de a se întruni și a se consfătuși asupra intereselor lor. Acest lucru era înlesnit și de faptul că în conducerea organizațiilor profesionale se aflau elemente muncitorești înaintate, membri, în același timp, ai cercurilor muncitorești. La rindul lor, cluburile muncitorești au acordat și ele o atenție particulară întăririi organizațiilor profesionale ale proletariatului.

Organizațiile profesionale muncitorești din diferite centre ale țării, care pînă la crearea P.S.D.M.R. își desfășuraseră activitatea mai mult sau mai puțin izolat, au avut posibilitatea, începînd din 1893, să stabilească, prin afiliere la partid sau prin cuprinderea lor în sfera de influență a cluburilor muncitorești, o mai strînsă legătură între ele. Cluburile muncitorilor au constituit, în toți acești ani, centrul organizator și mobilizator al organizației profesionale muncitorești.

Organizațiile sindicale muncitorești din deceniul al zecelea, afiliate la Partidul Social-Democrat al Muncitorilor din România, au recunoscut programul și statutul acestuia, au participat, prin delegați, la congresele ce aveau loc, au cuprins, prin afiliere, o bună parte dintre membrii partidului, avînd, îndeobște, în conducerea lor, muncitori înaintați, cu rol determinant în cadrul cluburilor muncitorești.

Problema organizării sindicale a muncitorimii a stat în atenția partidului muncitorilor de la crearea sa. În statutul adoptat în 1893 se prevedea că „Partidul Social-Democrat al Muncitorilor din România se compune din cluburile de mun-

citori, sindicatele de muncitori și toate grupările care vor declara că primesc în întregime programul partidului și hotărârile congreselor“. Partidul politic al muncitorilor se sprijinea, așadar, în activitatea sa, pe cluburile muncitorești, care îndeplineau atributele caracteristice unor organizații județene, iar prin intermediul acestora îndruma activitatea organizațiilor sindicale. P.S.D.M.R. reunea, astfel, toate forțele clasei muncitoare într-un front unic și organizat pe întreaga țară. Legăturile dintre P.S.D.M.R. și sindicatele muncitorești nu s-au limitat numai la dezbaterile în comun a unor probleme legate direct de activitatea acestora din urmă, de rolul și caracterul lor, ci ele au continuat să existe și în perioadele dintre congrese.

După 1900, o trăsătură distinctivă a mișcării muncitorești din România a constituit-o legătura organică dintre sindicat și cercul socialist. Elementele înaintate și-au dat tot mai mult seama că eficacitatea activității revoluționare era determinată de legătura strinsă dintre cercurile socialiste și sindicate, fiecare însă având organizarea sa de sine-stătătoare, iar rolul conducător revenind primelor. De altfel, trebuie subliniat faptul că la Conferința națională a sindicatelor și cercurilor socialiste din august 1906 s-a afirmat clar rolul de căpetenie al partidului clasei muncitoare în lupta pentru emanciparea proletariatului, în care sens se recomanda depunerea tuturor eforturilor pentru refacerea acestuia la nivel național.

Vădind preocuparea permanentă a partidului pentru unitatea mișcării muncitorești, Congresul Partidului Social-Democrat din România din 1910 a ascultat și a dezbătut rapoarte privind diferite aspecte ale organizării și activității mișcării sindicale, ale relațiilor dintre partid și sindicate și a adoptat hotărâri în aceste probleme. Stabilind cu claritate domeniile de acțiune a celor două organizații, Congresul a subliniat necesitatea ca partidul și sindicatele să dezvolte legături cât mai strânse, să se sprijine reciproc. „Sindicatelor — se arăta în motiunea adoptată — nu-și vor îndeplini în întregime datoria în lupta lor pentru emanciparea muncitorilor decât atunci când actele lor vor fi însuflețite de spiritul socialist. Partidul are datoria de a ajuta sindicatele“.

Modul cum au conlucrat, după 1910, partidul clasei muncitoare și sindicatele, modul cum s-au stabilit raporturile dintre partid și centrala sindicală constituie un fapt demn de subliniat, mai ales dacă avem în vedere consecințele pozitive ulterioare ale unității politice dintre partid și sindicate, partidul având rolul de conducător și îndrumător politic al sindicatelor.

O caracteristică a mișcării muncitorești din țara noastră de după 1910 o constituie legătura permanentă, unitatea manifestată pe multiple planuri între mișcarea politică și cea sindicală, atașamentul lor la înaltele principii ale solidarității internaționale ale muncitorilor și pretutindeni. Demn de remarcat este faptul că congresele sindicale, cu excepția celui ținut în ianuarie 1914 la Ploiești, și-au desfășurat lucrările imediat după încheierea congreselor organizațiilor politice ale Partidului Social-Democrat din România, la ele participând delegații comune. Strinsa legătură a sindicatelor cu partidul politic al proletariatului a constituit temelia dezvoltării ulterioare a mișcării muncitorești din România pe o linie consecvent revoluționară și unitară.

După 1918, în condițiile făuririi statului național unitar român, a maturizării politice și ideologice a mișcării muncitorești din România, ideea înfăptuirii unității proletare de pe întreg teritoriul țării se impunea ca o necesitate stringentă. Determinate de aceasta, organizațiile socialiste și sindicatele regionale s-au pronunțat și au acționat în direcția unificării și centralizării mișcării muncitorești pe tărîm politic și profesional. Acest lucru era posibil și pentru faptul că la noi, în România, exista deja o însemnată tradiție, evidențiată, dacă privim retrospectiv, atît prin rădăcinile sale, cit și prin etapele de evoluție.

De-a lungul existenței sale pînă la marele Congres din mai 1921, partidul, organizațiile sindicale, clasa muncitoare din România în ansamblul ei s-au afirmat, în planul vieții politice, ca un tot unitar, ale cărui principale caracteristici au fost: dezvoltarea unei activități neîntrerupte, pe baza unui program permanent îmbunătățit, dar rămas fidel obiectivelor fundamentale formulate în 1893; ancorarea profundă în realitățile țării; afirmarea sa ca un detașament activ al mișcării muncitorești internaționale.

Unitate în dezvoltarea mișcării noastre muncitorești a însemnat și permanența legăturilor partidului politic al proletariatului, a sindicatelor din vechea Românie cu organizațiile socialiste din teritoriile românești aflate încă sub stăpînire străină pînă în 1918. Schimbul frecvent de publicații și de alte materiale propagandistice,

de o parte și de alta a Carpaților, vizitele reciproce ale unor militanți cu prilejul congreselor și al altor manifestații de amploare, afirmarea, în deplin consens, a țelurilor comune sociale și naționale a tuturor românilor, s-au impus ca mijloace de menținere a unei unități care a făcut din mișcarea muncitorească română o singură forță dincolo de fruntariile vremelnice statornicite atunci.

În condițiile procesului de clarificare politică-ideologică ce se desfășura în mișcarea muncitorească după 1918, problema unității de acțiune a partidului și sindicatelor a căpătat și mai multă claritate, evoluind spre stabilirea raporturilor dintre partid și sindicate în sensul afirmării plene a rolului primordial, conducător al partidului. Sindicatele s-au situat astfel pe o poziție înaintată, potrivit căreia mișcarea sindicală, în mod evident, nu putea contribui la realizarea dezideratelor muncitorimii fără îndrumarea ei de către partidul politic al proletariatului. Și tocmai în această direcție sindicatele și-au adus o contribuție pozitivă în procesul amplu de transformare a Partidului Socialist în partid de tip nou, de preluare a tradițiilor înaintate, de afirmare a principiului unității revoluționare în perioada care a precedat făurirea Partidului Comunist Român.

Momentul de culme al acestui proces istoric avea să-l constituie convocarea, începând cu 8 mai 1921, a marelui Congres menit să statuteze unificarea, pe baze comuniste, a tuturor organizațiilor muncitorești din România unită. Congresul din mai 1921 a reprezentat, așadar, un moment important în dezvoltarea mișcării muncitorești din România ca o mișcare unitară.

Pe scena politică a țării își făcea astfel apariția, în chip simbolic, primul partid ce acționa în numele poporului muncitor de pe întreg cuprinsul patriei întregite, cel dintii care și-a strâns rîndurile la nivelul statului național unitar, pregătind epopeea eroică a emancipării sociale, a consolidării unității și neatrînrării țării.

Congresul de făurire a P.C.R., în ciuda întreruperii lucrărilor sale de către autorități, prin arestarea delegaților, a reprezentat un moment important în dezvoltarea mișcării politice și sindicale din România ca o mișcare unitară, bazată pe principiile luptei de clasă și ale solidarității internaționale proletare. Prevederea pe ordinea de zi a Congresului ca în zilele de 12—14 mai să se discute și problemele mișcării sindicale, inserarea în proiectul de statut al P.C.R. a obligației fiecărui membru de partid de a face parte din organizația sindicală, ca și proiectul de statut general al sindicatelor din România, ce urma să fie adoptat la Congres, sînt dovezi concludente în acest sens. Subliniind faptul că mișcarea sindicală din România este o organizație a tuturor oamenilor muncii, care duc lupta contra clasei capitaliste, organizație care recunoaște rolul conducător al partidului pentru atingerea aceluiași țel comun, statutul stabilea, în continuare, structura organizatorică și sarcinile sindicatelor din țara noastră.

Rezultatele pozitive obținute în anii 1921—1922, la congresul de la Brașov și mai ales la cel de la Sibiu, pe linia unificării mișcării sindicale la scara României reîntregite, au reprezentat o cucerire de mare preț pentru Partidul Comunist Român, o experiență care va contribui la întărirea ideii că întotdeauna, chiar în momentele grele pentru mișcarea sindicală, s-au găsit permanent elemente care vor duce la făurirea unității de acțiune.

Dacă pînă în 1923 organizațiile politice și profesionale muncitorești au evoluat ca o mișcare unitară, în care rolul conducător, ideologic-politic, îl avea partidul comunist, iar sindicatele constituiau marea armată proletară organizată, acest proces s-a întrerupt vremelnic, în septembrie 1923, ca urmare a sciziunii organelor sindicale conducătoare, provocată la congresul de la Cluj.

După congresul de la Cluj, cînd unitatea politică și de acțiune a clasei muncitoare din România era primejduită, partidul comunistilor, militanții devotați cauzei proletare au acționat cu toată abnegația pentru apărarea ființei sindicatelor, pentru reunificarea și centralizarea lor pe plan național, aceasta fiind o sarcină majoră de cea mai mare însemnătate pentru mișcarea muncitorească în ansamblul ei.

În anii care au urmat, pentru a împiedica divizarea clasei muncitoare, P.C.R. a îndrumat sindicatele ce militau pentru unitate să se constituie într-o organizație sindicală condusă de Consiliul General al Sindicatelor Unitare, care nu s-au afiliat la nici un for sindical internațional. Așadar, sindicatele unitare au fost concepute de către partidul comunist ca instrumente ale unității de acțiune în practica sindicală. Sindicatele unitare, îndrumate direct de către comuniști, s-au

situat în fruntea luptei pentru afirmarea rolului clasei muncitoare în societatea românească, iar la succesele acestei lupte și-au adus contribuția toate sindicatele existente, fie ele social-democrate, socialiste sau independente.

Sindicatele unitare au constituit un mijloc eficace de strângere a legăturilor partidului cu masele muncitoare și, totodată, un exponent al luptei pentru unitate. Comuniștii au desfășurat o vie activitate nu numai în rindurile sindicatelor unitare, ci și în rindurile sindicatelor aflate sub influența social-democraților și a socialiștilor independenți, ceea ce a dus la creșterea numărului membrilor de sindicat, la sporirea rolului acestor organizații și la orientarea lor tot mai susținută spre apărarea intereselor fundamentale ale clasei muncitoare. Aceasta a făcut ca sindicatele să constituie, în perioada anilor 1932—1933, una din pirghiile de bază prin intermediul căreia P.C.R. a activat larg în rindul maselor muncitorești, cu ajutorul lor aplicând, în practica luptelor, o seamă de mijloace și metode de luptă dintre cele mai eficiente.

După 1933, în condițiile orientării spre făurirea unor largi coaliții de forțe, P.C.R., analizând situația concretă din mișcarea sindicală, a ajuns la concluzia justă a necesității concentrării tuturor membrilor de sindicat într-o singură organizație sindicală, în Confederația Generală a Muncii. În dorința realizării unității sindicale, partidul comunist a dat indicația ca membrii Sindicatelor unitare să intre în sindicatele afiliate ale C.G.M.

În scopul dezvoltării acțiunilor bazate pe unitatea muncitorească, P.C.R. și-a intensificat activitatea de conlucrare cu sindicatele încadrate în C.G.M. Intrarea comuniștilor și a altor elemente revoluționare în aceste sindicate a contribuit la intensificarea activității maselor muncitorești și, în acest cadru general, la regruparea forțelor care militau pentru unitatea proletară.

În perioada de după 1938, când sindicatele au fost dizolvate, activiștii sindicali, masa membrilor de sindicat s-au încadrat activ în cadrul corporațiilor, unde, sub îndrumarea comuniștilor, au reușit să transforme aceste organizații în mijloace puternice de realizare a unor dezeritate ale maselor de oameni ai muncii. Aceeași participare activă au avut-o membrii sindicatelor, sub conducerea partidului comunist, și în anii grei ai dictaturii militare-fasciste.

Refacerea unității de acțiune a clasei muncitoare în cadrul Frontului Unic Muncitoresc și a mișcării sindicale unitare, în condițiile de după victoria insurecției din august 1944, fixarea și transpunerea în practică a unor programe comune de acțiune politică și guvernamentală au asigurat clasei muncitoare un rol hotărîtor în cursul desfășurării cu succes a revoluției populare în România.

Sub îndrumarea comuniștilor, încă în zilele insurecției muncitorii dintr-o serie de întreprinderi industriale au început să-și creeze organizații sindicale unice și comitete de fabrică, în numai cîteva luni fiind constituite asemenea organizații sindicale unice în aproape toate întreprinderile și instituțiile.

Realizarea unității sindicale, pe baza principiilor stabilite în comun de delegațiile comitetelor centrale ale P.C.R. și P.S.D., a marcat un pas înainte pe calea colaborării strînse dintre comuniști și social-democrați, a contribuit la creșterea forței și a capacității de luptă unită a întregii clase muncitoare.

Înfăptuirea unității muncitorești pe plan profesional în cadrul mișcării sindicale unite, consfințită de Congresul general al sindicatelor din România din 26—30 ianuarie 1945, a constituit un important factor de consolidare a unității proletariatului în cadrul Frontului Unic Muncitoresc și, prin aceasta, o întărire a poziției tuturor forțelor democratice în lupta pentru cucerirea puterii politice.

În anii construcției socialiste, rolul și misiunea sindicatelor s-au schimbat fundamental. „Lor — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — le revine înalta misiune și răspundere de organizare a clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate, în vederea participării la conducerea tuturor domeniilor de activitate”. Sindicatele sînt chemate să asigure îndeplinirea neabătută a rolului istoric al clasei muncitoare în conducerea societății, în asigurarea dezvoltării economico-sociale a țării, în ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, în asigurarea independenței și suveranității naționale.

Afirmarea și recunoașterea rolului conducător al partidului comunist în societatea noastră socialistă nu diminuează în nici un fel rolul sindicatelor sau al altor organizații de masă și obștești, dimpotrivă, activitatea politică a partidului duce și trebuie să ducă la creșterea rolului acestora în toate domeniile de activitate

Evocind aceste glorioase tradiții de luptă unită a clasei muncitoare, poporul nostru, condus de Partidul Comunist Român, este conștient că cel mai înalt omagiu pe care-l poate aduce înaintașilor este munca avîntată pentru construirea în patria noastră a acelei societăți drepte și prospere pe care proletariatul a visat-o și la izbînda căreia a contribuit prin luptele și jertfele sale de aproape două ori seculare.

LA PERMANENCE DES LIAISONS ENTRE LE PARTI DE LA CLASSE OUVRIÈRE ET LE MOUVEMENT SYNDICAL

R é s u m é

Un des traits fondamentaux du mouvement ouvrier de Roumanie a été constitué par la permanente unité politique et d'organisation dans la lutte pour l'accomplissement des plus ardens desiderata qui agitaient la société roumaine. Dans ce contexte on relève l'étroite liaison qui existait entre les organisations politiques et celles professionnelles du prolétariat roumain, leur action unitaire dans tous les grands problèmes. C'est ce qui a déterminé que, dès 1893, date de la création du Parti Social-Démocrate des Ouvriers de Roumanie qui comprenait dans sa sphère d'influence tous les travailleurs, soient incorporés dans ses rangs tant les clubs ouvriers qui jouaient le rôle d'organisations départementales que les organisations syndicales existantes sur toute l'étendue du pays.

Le moment culminant de l'unité indestructible de la classe ouvrière de notre pays allait être constitué par le Grand Congrès de mai 1921, destiné à statuer l'unification, sur des fondements communistes, de toutes les organisations ouvrières de la Roumanie elle-même unifiée. Sur la scène politique du pays apparaissait ainsi, comme un symbole, le premier parti qui actionnait au nom du peuple travailleur de toute la patrie, le premier qui s'est constitué au niveau de l'état national unitaire, en préparant l'héroïque épopée de l'émancipation sociale, de la consolidation de l'unité et de l'indépendance du pays.

Autour du parti des communistes, continuateur des plus remarquables traditions du peuple, du mouvement révolutionnaire prolétaire, vont se ranger dans la période suivante toutes les forces qui avaient inscrit sur leur drapeau de lutte l'idéal de l'unité de la classe ouvrière. A son appel l'unité ouvrière représentera la plus importante force dans les grandes batailles de classe, dans la lutte contre le péril fasciste, dans la victoire de l'insurrection d'août 1944, qui a signifié aussi le début de la révolution de libération nationale et sociale, antifasciste et antiimpérialiste, dans la grande épopée de l'édification, sous la direction du Parti Communiste Roumain, de la société socialiste multilatéralement développée et de l'avance de la Roumanie vers le communisme.